

ПЕРЕДМОВА

У збірнику наукових статей центральною темою є питання удосконалення системи кримінальної юстиції в Україні. Автори розглядають актуальні проблеми кримінального права і процесу, криміналістики і кримінології, кримінально-виконавчого права, функціонування судових і правоохоронних органів. Важливість наукового аналізу системи діючої кримінальної юстиції і обговорення перспектив її подальшого розвитку очевидна. Недостатньо висвітленими аспектами розглядуваної проблеми на даний момент є особливості формування доктрини і концепції державної правової політики у сфері боротьби зі злочинністю, стратегії її розвитку, визначення пріоритетних завдань у сфері захисту прав і свобод людини.

Україна взяла перед європейським співтовариством зобов'язання привести систему кримінальної юстиції у відповідність до загальноновизнаних міжнародних демократичних норм. Сучасна українська правова система все більше інтегрується в міжнародну правову систему, що вимагає розробки концептуально нового механізму взаємодії міжнародного і вітчизняного права, в тому числі кримінального. У цих цілях автори наукових статей розглядають широкий комплекс правових питань, що мають значення для швидкого завершення правових і інституційних реформ. Змістовно досліджені проблеми державної правової політики у сфері боротьби зі злочинністю. Зокрема, автори досліджують генезу становлення вчення про даний вид політики, показують ступінь наукової розробленості по даній проблематиці, розглядають такі поняття, як «кримінальна політика», «кримінально-правова політика», «політика у сфері боротьби зі злочинністю». Доводиться, що Кримінальний кодекс України ґрунтується не тільки на положеннях Конституції України, але й на загальноновизнаних принципах і нормах міжнародного права. Він спрямований на забезпечення конституційних вимог щодо функціонування демократичної, соціальної, правової держави; визнання людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю; законності, рівності громадян перед кримінальним законом; справедливості, гуманності кримінального закону та покарання, індивідуалізації кримінальної відповідальності і покарання тощо. Запропоновано поняття функції кримінального права як об'єктивно існуючого явища, яке являє собою основні напрямки кримінально-правового впливу на суспільні відносини, за допомогою яких можливе досягнення цілей і вирішення завдань кримінально-правового регулювання на даному етапі розвитку суспільства.

Розглядаються проблемні питання виконання кримінальних покарань, вказується на недосконалість механізму втілення тих чи інших правових інститутів у пенітенціарну практику України, необхідність перегляду традиційних поглядів на сутність кримінального покарання та переосмислення його цілей.

Автори досліджують також актуальні питання реалізації судово-правової форми та проблеми функціонування Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ. Заслуговує на увагу висновок щодо

доцільності утворення в його складі, окрім судових палат у цивільних та кримінальних справах, й інших палат у межах відповідних юрисдикцій. Висловлюються обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення механізму призначення голів місцевих та апеляційних судів.

Вчені розглядають низку питань, які пов'язані з удосконаленням діяльності окремих правоохоронних органів. Так, у збірнику охарактеризовано сучасний правозахисний механізм в Україні, досліджено роль адвокатури у цьому механізмі, розглянуто проблеми, з якими стикається адвокатура на шляху реформування, питання кадрової роботи і класифікації персоналу в органах прокуратури, удосконалення правового регулювання різних аспектів діяльності цього правоохоронного органу.

Автори аналізують також актуальні питання розвитку конституційного, адміністративного та фінансового права. Практичний і науковий інтерес викликає стаття, в якій аналізується конституційно-правовий інститут дострокового припинення повноважень парламенту України, наводяться рекомендації щодо його удосконалення.

В окремій роботі визначені напрямки удосконалення правового регулювання апеляційного перегляду рішень судів першої інстанції у справах про адміністративні правопорушення і запропоновані зміни до Кодексу про адміністративні правопорушення. Розглядається інститут підсудності в адміністративному процесі і розкривається зміст зазначеного інституту через аналіз різновидів підсудності адміністративних справ — предметної, територіальної та інстанційної підсудності.

Вчені досліджують сучасні напрями розвитку європейського та міжнародного права. Так, проф. О. К. Вишняков аналізує перспективи входження України до внутрішнього ринку Європейського Союзу та інтеграційне правове регулювання. У статті відображено поняття та ознаки інтеграційного правового регулювання економічних відносин в Україні, яке відкриває перспективу набуття нею особливого правового статусу учасника внутрішнього ринку ЄС, тобто економічного учасника ЄС незалежно від перспектив повноформатної організаційної участі в ЄС. Розглянуто еволюцію та сучасний стан Спільної політики безпеки і оборони в Європейському Союзі.

Цей збірник наукових праць, як і попередні, спрямований на створення теоретичної основи для завершення реформи правової системи України. З цією метою автори розглядають найбільш важливі, найбільш гострі і актуальні питання сьогодення, що повністю відповідає уявленням щодо завдань сучасних наукових досліджень у сфері юриспруденції.

Сергій КІВАЛОВ,

доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України,
ректор Національного університету
«Одеська юридична академія»,
голова Комітету Верховної Ради
України з питань правосуддя